

SỞ GD&ĐT SƠN LA

KỶ THI TUYỂN SINH VÀO LỚP 10 TRƯỜNG THPT CHUYÊN
NĂM HỌC 2021 - 2022

Môn thi: Ngữ Văn

(Dành cho Thí sinh đăng ký dự thi Chuyên Văn)

Ngày thi: 15/6/2021

Thời gian làm bài: 150 phút, không kể thời gian phát đề

ĐỀ CHÍNH THỨC

(Đề thi có 01 trang)

Câu 1. (4,0 điểm)

Một cậu phụ hồ nghèo rất nuôi giấc mơ vào Nhạc viện! Nhiều người khuyên cậu nên theo một ước mơ khác, thực tế hơn. Nhưng cậu tin vào bản thân, và không có mục tiêu nào có thể làm cậu xao lãng. Tôi nghe tim mình nhói lên, vì một điều đã cũ, "người nghèo nhất không phải là người không có một xu dính túi, mà là người không có lấy một ước mơ".

... Năm tháng qua đi, bạn sẽ nhận ra rằng ước mơ không bao giờ biến mất. Kể cả những ước mơ rồ dại nhất trong lứa tuổi học trò - lứa tuổi bất ổn định nhất. Nếu bạn không theo đuổi nó, chắc chắn nó sẽ trở lại một lúc nào đó, day dứt trong bạn, thậm chí dằn vặt bạn mỗi ngày. (...)

(Theo Phạm Lê Ân, Nếu biết trăm năm là hữu hạn, NXB Hội Nhà văn, 2012)

"Một trong những lời khuyên tệ nhất trên đời là: "Hãy theo đuổi đam mê". Lời khuyên đó rất tồi vì thực sự nhiều người không giỏi trong lĩnh vực họ đam mê". Đây là quan điểm của ông Mark Cuban - một tỉ phú Mỹ có khối tài sản trị giá hơn 3 tỉ USD, sở hữu câu lạc bộ bóng rổ Dallas Mavericks và là một ngôi sao của chương trình truyền hình thực tế "Shark Tank". "Tôi từng đam mê trở thành vận động viên bóng chày. Rồi tôi nhận ra cú ném bóng nhanh nhất của mình chỉ đạt 70 dặm/giờ, trong khi các tay ném chuyên nghiệp đạt vận tốc trên 90 dặm/giờ" - ông Cuban đưa ra dẫn chứng từ bản thân.

Có những đam mê chỉ nên dừng lại ở sở thích, một người chỉ thành công khi biết khai thác thế mạnh của mình. Đừng cố chấp theo đuổi đam mê.

(Theo Phúc Long, Tỉ phú Mỹ nói sặc: "Theo đuổi đam mê là lời khuyên dối trá", Báo Tuổi Trẻ, ngày 20/02/2018)

Từ những thông điệp được gọi ra trong hai văn bản trên, hãy viết bài văn trình bày quan điểm của em về vấn đề: theo đuổi đam mê.

Câu 2. (6,0 điểm)

Trong một cuộc trò chuyện với báo Nước Nga văn học, Ra-xum Ga-đa-tốp - người được mệnh danh là "nhà thơ của mọi thời đại" - đã bày tỏ suy nghĩ của mình về văn học. Ông cho rằng, các nhà văn "... Cần phải hát đúng giai điệu về thời đại của mình và phải miêu tả nó một cách trung thực bằng những hình ảnh hấp dẫn, không một chút giả tạo".

(Đọc - hiểu văn bản Ngữ văn 9, NXB Giáo dục, 2005, tr.160)

Em hiểu ý kiến trên như thế nào? Bằng hiểu biết văn học của bản thân, hãy chọn một số tác phẩm văn học để chứng minh rằng: các nhà văn đã "hát đúng giai điệu về thời đại của mình" và "miêu tả một cách trung thực bằng những hình ảnh hấp dẫn, không một chút giả tạo".

-----Hết-----

Thí sinh không sử dụng tài liệu. Cán bộ coi thi không giải thích gì thêm.

Đáp án đề thi Văn vào lớp 10 trường Chuyên tỉnh Sơn La năm 2021

Câu 1:

Cách giải:

1. Mở bài

- Giới thiệu vấn đề cần nghị luận: theo đuổi đam mê.

2. Thân bài

a. Giải thích

- "Đam mê": Là cảm giác mong muốn, khát khao có được ai đó hay làm được điều gì đó, bị hấp dẫn bởi một sự vật, sự việc. Là một quá trình trải nghiệm, khi bạn đã trải qua quá trình thực tiễn với công việc một thời gian, cảm thấy thực sự yêu thích công việc và theo đuổi công việc sở thích đó tới cùng cho dù phải chấp nhận hy sinh nhiều thứ trong cuộc sống.

b. Phân tích

- Niềm đam mê là, chính đáng, bỏ ích luôn được tôn trọng, đề cao.
- Đam mê học hỏi sẽ khiến chúng ta học tập trong trạng thái vui vẻ phấn khích, từ đó học tập có hiệu quả hơn. là động lực để ta học ở mọi lúc mọi nơi tiếp xúc với mọi nguồn kiến thức, từ đó mở rộng vốn hiểu biết của mình. Quá trình học luôn là quá trình lâu dài, vất vả nhưng đối với người có niềm đam mê mãnh liệt thì học sẽ dễ dàng vượt qua, xem khó khăn là cơ hội
- Có đam mê đồng nghĩa với bạn có mục tiêu cuộc đời, bạn sẽ có mục đích sống, từ đó cố gắng kiên trì theo đuổi và thành công.
- Đam mê là cơ sở, nguồn gốc để chúng ta có cách sống, lối suy nghĩ tích cực, rèn luyện bản thân...

c. Chứng minh

- Học sinh tự lấy dẫn chứng về những con người theo đuổi đam mê và đạt được thành công, đem lại những giá trị lớn lao.

d. Phản biện

- Tuy nhiên không phải lúc nào theo đuổi đam mê cũng có thể đạt được thành công, niềm yêu thích phải đi đôi với năng lực và thiên phú của bản thân.

- Đôi khi ta phải chấp nhận bản thân không giỏi lĩnh vực mà mình đam mê, nên khám phá nhiều khía cạnh khác nhau để tìm ra thế mạnh của bản thân, vừa phát triển được nhân cách lại có thời gian cho đam mê của mình.

3. Kết bài

- Khái quát lại ý nghĩa và tầm quan trọng của niềm đam mê gắn liền với năng lực; đồng thời rút ra bài học, liên hệ bản thân.

Câu 2:

Cách giải:

1. Mở bài

- Giới thiệu về nhận định được trích dẫn.
- Giới thiệu về tác phẩm Đoàn thuyền đánh cá (Huy Cận) và Bài thơ về tiểu đội xe không kính (Phạm Tiến Duật) liên hệ tới nhận định.

2. Thân bài

a. Giải thích nhận định:

- Ra-xum Ga-đa-tốp đặt ra yêu cầu với nội dung và nghệ thuật của một tác phẩm văn học chân chính:

+ Nội dung: “cần hát đúng giai điệu về thời đại mình”- văn học phản ánh chân thực thời đại: hình ảnh cuộc sống, con người, những nét đặc trưng tiêu biểu của xã hội, sự vận động của lịch sử, hơi thở của cuộc sống, tâm hồn của con người...

+ Nghệ thuật: miêu tả thời đại một cách trung thực bằng những “hình ảnh hấp dẫn, không chút giả tạo” - hình ảnh sinh động cuốn hút nhưng chân xác, phù hợp với thực tế.

-> Ý kiến của Ra-xum Ga-đa-tốp đề cập đến chức năng của văn học, mối quan hệ mật thiết giữa cuộc sống, tác giả, tác phẩm.

b. Phân tích:

- Ý kiến đúng đắn, là chân lý tươi xanh trong sáng tác và tiếp nhận văn học. Vì:

+ Văn học là tấm gương phản ánh cuộc sống hiện thực thông qua lăng kính chủ quan và sự sáng tạo của người cầm bút. Hiện thực cuộc sống là đối tượng khám phá của người viết, làm nên nội dung chủ đạo của một tác phẩm văn học.

- + Hiện thực mỗi thời kì khác nhau nên văn học mang nội dung cụ thể của thời đại: thời đại nào, văn học ấy. Mỗi tác phẩm chứa đựng một thông điệp gắn với thời đại lịch sử.
- + Một tác phẩm văn học vừa có giá trị hiện thực, vừa mang giá trị nghệ thuật. Bằng tài nghệ của mỗi nhà văn, thời đại được tái hiện qua các hình ảnh nghệ thuật sống động, mang dấu ấn sáng tạo tài hoa, nhưng vẫn phải mang tính chân thực, tự nhiên như cuộc đời.

c. Chứng minh

*** Bài thơ “Đoàn thuyền đánh cá” (Huy Cận).**

- Bài thơ ra đời vào năm 1958, khi đất nước kết thúc thắng lợi cuộc kháng chiến chống thực dân Pháp, miền Bắc được giải phóng và bắt tay xây dựng CNXH. Khắp nơi dấy lên phong trào sản xuất xây dựng đất nước. Chuyên đi thâm nhập thực tế ở vùng mỏ Quảng Ninh giúp Huy Cận thấy rõ diện mạo mới của đất nước và không khí lao động của nhân dân ta. Bài thơ đã “hát đúng giai điệu về thời đại mình”.

- “Giai điệu về thời đại” được Huy Cận khai thác:

+ Khúc ca về thiên nhiên quê hương đất nước giàu đẹp...

+ Khúc tráng ca về cuộc sống lao động của những người ngư dân ở vùng biển Quảng Ninh. Tác phẩm đã miêu tả hành trình ra khơi với công việc đánh cá vất vả nhọc nhằn giữa biển khơi. Đó cũng chính là công cuộc chinh phục thiên nhiên, làm giàu thêm cho đất nước.

+ Tác phẩm đã khắc họa những con người lao động mới của thời đại xây dựng CNXH: khoẻ khoắn, hăng say lao động, mang sức mạnh phi thường, tâm hồn bay bổng lãng mạn...

=> Đó cũng chính là tầm vóc và vị thế của người lao động đang làm chủ đất nước. (Chọn lọc, phân tích dẫn chứng tiêu biểu để làm rõ vẻ đẹp của con người mới trong thời đại mới)

*** "Bài thơ về tiểu đội xe không kính" (Phạm Tiến Duật).**

- Bài thơ ra đời vào năm 1969, khi cuộc kháng chiến chống Mỹ vào giai đoạn dữ dội khốc liệt nhất. Phạm Tiến Duật là nhà thơ trẻ trực tiếp hoạt động trên tuyến đường Trường Sơn, đã phản ánh hiện thực nóng bỏng trong giai đoạn lịch sử đau thương nhưng vĩ đại.

- Giai điệu về thời đại được nhà thơ khai thác là:

+ Đó là sự tàn khốc dữ dội của chiến tranh: những mất mát, tổn thất hi sinh dưới sự tàn phá hủy diệt của “bom giạt bom rung”.

+ Cuộc sống nơi chiến trường, trên con đường Trường Sơn - tuyến lửa ác liệt nhất trong cuộc kháng chiến chống Mỹ cứu nước.

+ Giai điệu thời đại mà Phạm Tiến Duật đã phản ánh còn là vẻ đẹp của hình tượng người chiến sĩ lái xe với những phẩm chất tiêu biểu: tư thế hiên ngang ung dung; tinh thần dũng cảm, lạc quan, yêu đời; âm áp tình đồng chí, đồng đội; lòng yêu nước; ý chí quyết tâm giải phóng miền Nam...

=> Đó là khí thế hào hùng của thời đại, lớp lớp thanh niên "xẻ dọc Trường Sơn đi cứu nước". Những chiếc xe không kính đã trở thành biểu tượng của một dân tộc anh hùng.

Nghệ thuật: Hai tác phẩm đều miêu tả một cách trung thực thời đại bằng những “hình ảnh hấp dẫn, không một chút giả tạo”.

- Hình ảnh đặc trưng tiêu biểu của cuộc sống lao động, chiến đấu.

- Khai thác chất liệu hiện thực sinh động ở từng thời đại, từng giai đoạn lịch sử.

- Ngôn ngữ phong phú: “Bài thơ về tiểu đội xe không kính” giàu tính khẩu ngữ, đậm đà chất lính...; Bài “Đoàn thuyền đánh cá” ngôn ngữ chất lọc tinh tế, gợi cảm....

=> Đánh giá chung:

- Ý kiến có tính định hướng cho sáng tạo nghệ thuật của người nghệ sĩ và sự tiếp nhận của người đọc.

- Hai tác phẩm là hai “giai điệu về thời đại”, phản ánh hai thời kì lịch sử của đất nước: xây dựng và chiến đấu, là "những hình ảnh hấp dẫn, không một chút giả tạo" giúp cho thế hệ sau thấy được họ đã sống, lao động, chiến đấu và chiến thắng oanh liệt như thế nào...

3. Kết bài

- Khẳng định lại nhận định đã nêu.

- Khái quát lại những vẻ đẹp thời đại cơ bản trong hai tác phẩm và nêu lên suy nghĩ của bản thân.